

Uppföljande granskning av 2020 års fördjupade granskningar och utökad granskning avseende nämnden för Kultur & Fritids hantering av hyresavtal

KUNGSBACKA KOMMUN

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1.	Sammanställd bedömning och slutsats	2
2.	Inledning	5
2.1.	Bakgrund	5
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	5
2.3.	Metod	5
3.	Uppföljning av granskning av bygglovsprocessen	6
3.1.	Rekommendationer och byggnadsnämndens svar på granskningen	6
3.2.	Uppföljning av Byggnadsnämndens vidtagna åtgärder	6
3.3.	Vår bedömning	7
4.	Uppföljning av granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet	8
4.1.	Rekommendationer och kommunstyrelsen och nämndernas svar på granskningen ...	8
4.2.	Uppföljning av Kommunstyrelsen och nämndernas vidtagna åtgärder	10
4.3.	Vår bedömning	12
5.	Uppföljning av granskning av ekonomistyrning	13
5.1.	Rekommendationer och nämndens svar på granskningen.....	13
5.2.	Uppföljning av nämnden för Vård & Omsorg vidtagna åtgärder	13
5.3.	Vår bedömning	14
6.	Uppföljning av granskning av delegation samt uppföljning och kontroll av föreningsbidrag	15
6.1.	Rekommendationer och nämndens svar på granskningen.....	15
6.2.	Uppföljning av nämnden för Kultur & Fritids vidtagna åtgärder.....	16
6.3.	Vår bedömning	18
7.	Utökad granskning avseende nämnden för Kultur och Fritids hantering av hyresavtal	20
7.1.	Antal och omfattning för mottagare av föreningsbidrag samt hyressubventioner	20
7.2.	Det saknas dokumenterad rutin över hantering av hyresavtal och för bestämmande av subventionsgrad	21
7.3.	Stickprovet visar att hyresavtalen är olika gällande utformning och innehåll	22
7.4.	Vår bedömning	23
	Bilaga 1 – Källförteckning	26

1. Sammanställd bedömning och slutsats

I nedanstående tabeller redovisar vi våra bedömningar avseende vidtagna åtgärder inom rekommendationerna för respektive granskning.

Granskning av bygglovsprocessen

Rekommendationer till byggnadsnämnden	Bedömning
Etablera en gemensam bild av vad som är en mindre avvikelse för att öka förutsägbarheten och minska risken för bristande likvärdighet i skolan.	
Säkerställ att sökanden erhåller bekräftelse på att ansökan är komplett i enlighet med plan- och bygglagen.	
Fortsätta det pågående arbetet med att minska bygglovskön.	

Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Rekommendationer till kommunstyrelsen	Bedömning
Förtydliga hur nämnder förväntas arbeta med målen för det systematiska arbetsmiljöarbetet	
Förtydliga chefer möjlighet att returnera arbetsmiljöuppgifter i riktlinjen för ansvars- och uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter.	
Säkerställa en ändamålsenlig struktur i arbetet med att riskbedöma inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet, exempelvis genom att: Tillse ett samlat system för hantering av riskbedömningar Tillse att risker för ohälsa analyseras regelbundet och ur ett helhetsperspektiv, det vill säga inte enbart i samband med förändringar i verksamheten.	
Tillse att uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet förtydligas, genom att inbegripa också hur resultat av uppföljningen ska användas i kommande arbetsmiljöarbete.	
Rekommendationer till nämnden för Förskola & Grundskola, nämnden för Vård & Omsorg och nämnden för Individ & Familjeomsorg	Bedömning
Säkerställa att samtliga chefer inom förvaltningen signerar sitt arbetsmiljöansvar, samt att detta sker i det anvisade systemstödet.	
I handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet tydliggöra vem som ansvarar för åtgärder	1

Granskning av ekonomistyrning

Rekommendationer till nämnden för Vård & Omsorg	Bedömning
Ytterligare förtydliga styrningen mot långsiktig budget i balans i relation till nämndens behovsanalys och uppdrag, exempelvis genom att besluta om ytterligare åtgärder.	
Tillse en tydligare uppföljning kring åtgärder för budget i balans så att det framgår hur en åtgärd beslutats och hur dess effekter ska följas upp.	

¹ Rekommendationen är omhändertagen av nämnden för Förskola & Grundskola, men bedöms kvarstå för nämnden för Vård & Omsorg och nämnden för Individ & Familjeomsorg.

Granskning av delegation samt uppföljning och kontroll av föreningsbidrag

Rekommendationer till nämnden för Kultur & Fritid	Bedömning
Säkerställa att det går att identifiera delegeringsbeslut i nämndens protokoll.	
Säkerställa att det upprättas en dokumenterad rutin för hur anmälan och redovisning av delegeringsbeslut ska ske.	
Tydliggöra i delegeringsbesluten att beslutet är fattat på delegation.	
Säkerställa att delegeringsbeslut som avser personalärenden anmäls till nämnden.	
Säkerställa att avslagsbeslut avseende föreningsbidrag anmäls till nämnden.	
Följa upp att föreningsbidrag används i enlighet med nämndens idrottspolitiska program men även beakta barnkonventionen i uppföljningen.	
Tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen lämnar in till förvaltningen	

	Rekommendationen har omhändertagits i sin helhet
	Rekommendationen har delvis omhändertagits
	Rekommendationen har inte omhändertagits

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och berörda nämnder har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i 2020 års fördjupande granskningar.

Vår bedömning är att Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden samt nämnden för Förskola & Grundskola omhändertagit de rekommendationer som lämnats i 2020 års granskningar.

Vi bedömer att nämnden för Vård & Omsorg samt nämnden för Individ & Familjeomsorg till stor del omhändertagit rekommendationerna avseende granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, men att en rekommendation alltjämt kvarstår.

Slutligen är vår bedömning att nämnden för Kultur & Fritid delvis har omhändertagit rekommendationerna avseende uppföljning och kontroll av föreningsbidrag.

Därutöver har granskningen syftat till att granska nämnden för Kultur & Fritids hantering och systematik för hantering av hyresavtal gentemot föreningar. Granskningen visar utvecklingsområden avseende beslutande av subventioneringsgrad för lokalhyra, dokumenterad rutin för hantering av hyresavtal och diarieföring av hyresavtal.

Utifrån den uppföljande granskningen bedömer vi att följande rekommendationer kvarstår:

Nämnden för Vård & Omsorg samt nämnden för Individ & Familjeomsorg

Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

- ▶ I handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet tydliggöra vem som ansvarar för åtgärder

Nämnden för Kultur & Fritid:

Granskning av delegation samt uppföljning och kontroll av föreningsbidrag

- ▶ Följa upp att föreningsbidrag beaktar barnkonventionen
- ▶ Tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen lämnar in till förvaltningen

Utifrån utökad granskning avseende hantering av hyresavtal lämnar vi följande rekommendationer till nämnden för Kultur & Fritid:

- ▶ Dokumentera rutinen för uthyrningsprocessen gentemot föreningar för att minska risk för personberoende inom förvaltningen
- ▶ Tillse att samtliga avtal finns samlade och enkelt tillgängliga i systemstöd eller likande
- ▶ Dokumentera motivering till beslut av subventionsgrad av hyra gentemot föreningar
- ▶ Överväga att ta fram principer för beslut av subventionsgrad av lokalhyra gentemot föreningar

2. Inledning

2.1. Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kungsbacka kommun har EY genomfört en uppföljning av 2020 års fördjupade granskningar. Uppföljningen har genomförts inom ramen för kommunrevisionens grundläggande granskning.

Den uppföljande granskningen omfattar följande granskningar:

- ▶ Granskning av bygglovsprocessen (Byggnadsnämnden)
- ▶ Granskning av delegation och föreningsbidrag (Nämnden för Kultur & Fritid)
- ▶ Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (Kommunstyrelsen, Nämnden för Individ & Familjeomsorg, Nämnden för Vård & Omsorg, Nämnden för Förskola & Grundskola)
- ▶ Granskning av ekonomistyrning inom nämnden för Vård & Omsorg

I samband med uppföljningen av granskningen av delegation och föreningsbidrag genomförs även en utökad granskningsinsats kopplat till nämnden för Kultur & Fritids hantering och systematik kring hantering av hyresavtal gentemot föreningar. Resultaten av denna granskning beskrivs närmare i kapitel 7.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att följa upp om kommunstyrelsen och de berörda nämnderna har hanterat rekommendationerna samt vilka åtgärder som vidtagits. Syfte och frågor för den utökade granskningen av Kultur & Fritids hantering och systematik kring hantering av hyresavtal gentemot föreningar framgår av kapitel 7.

2.3. Metod

Uppföljningen har genomförts genom dokumentstudier och skriftliga frågor. Skriftliga frågor har ställts till berörd förvaltning. De skriftliga frågorna har utgått från de rekommendationer som lämnades i respektive granskningsrapport samt styrelse och nämnders ursprungliga svar till revisionen.

Den utökade granskningsinsatsen avseende nämnden för Kultur & Fritids hantering och systematik kring hantering av hyresavtal gentemot föreningar har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer med tjänstepersoner, skriftliga frågor samt genom stickprovsgranskning av sex hyresavtal som förvaltningen har med föreningar.

Källförteckning återfinns i bilaga 1.

3. Uppföljning av granskning av bygglovsprocessen

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens bygglovsprocess var ändamålsenlig, det vill säga i enlighet med lagar, regler och fastställda mål. Syftet var även att bedöma om byggnadsnämnden säkerställt en likvärdig bedömning av bygglovsärenden.

Granskningens samlade bedömning var att byggnadsnämnden i huvudsak säkerställt en ändamålsenlig bygglovsprocess och en likvärdig bedömning av bygglovsärenden. Det fanns däremot vissa risker kopplat till avvikande beslut samt bristande kommunikation till sökanden.

3.1. Rekommendationer och byggnadsnämndens svar på granskningen

Utifrån granskningen lämnades tre rekommendationer till byggnadsnämnden. I tabellen nedan redovisas rekommendationerna tillsammans med de svar som byggnadsnämnden lämnade på revisionsrapporten.

Rekommendation till Byggnadsnämnden	Svar från byggnadsnämnden (2021-04-15)
<i>Etablera en gemensam bild av vad som är en mindre avvikelse för att öka förutsägbarheten och minska risken för bristande likvärdighet i beslut</i>	Förvaltningen avser att planera och genomföra utbildningar i dialogform med tjänstepersoner och politiker för att skapa en gemensam bild av vad en mindre avvikelse är.
<i>Säkerställ att sökanden erhåller bekräftelse på att ansökan är komplett i enlighet med plan- och bygglagen.</i>	Förvaltningen avser att skapa ett automatiskt utskick med bekräftelse på att ansökan är komplett till alla som har uppgett e-postadress. Därtill avser förvaltningen att ta fram rutiner för manuella utskick när mejladress saknas till sökande.
<i>Fortsätta det pågående arbetet med att minska bygglovskön.</i>	Nämnden beskriver att ytterligare tillfälliga resurser kommer tillsättas samt att säkerställa att ordinarie bemanning är tillräcklig. Förvaltningen avser ändra arbetssätt och optimera processen för att bli mer tidseffektiva i sin handläggning. Därtill avser förvaltningen automatisera arbetsmoment för att korta handläggningstiden.

3.2. Uppföljning av Byggnadsnämndens vidtagna åtgärder

Gemensam bild av vad som är en mindre avvikelse

I skriftliga svar från förvaltningen framkommer att en utbildning i praxis kring mindre avvikelse genomfördes med byggnadsnämnden och utvalda tjänstepersoner i februari 2022. Det finns nu ett styrdokument med praxis för vad som ska betraktas och godtas som en mindre avvikelse. Förvaltningen uppger att den genomförda utbildningen och det framtagna styrdokumentet har gett politiker och tjänstepersoner förutsättningar att göra likartade bedömningar. Därtill framkommer att förvaltningens jurist stöttar handläggare vid svåra bedömningar om vad som är en liten avvikelse. Juristen deltar även på nämndsammanträden vid behov för att stödja tjänstepersonerna i sin motivering av vad som är en liten avvikelse.

Bekräftelse på att ansökan är komplett

Förvaltningen uppger att sökanden som angivit sin e-postadress får nu automatiskt bekräftelse på komplett ansökan. För sökanden som inte angivit någon e-postadress vid ansökan finns det ett verksamhetsstöd som skickar interna notifieringar när ett försök till digitalt utskick misslyckas på grund av avsaknad av eller felaktig e-postadress. Vid dessa tillfällen görs en manuell uppföljning där utskick per brev i stället görs till hemadress.

Arbeta för att minska bygglovskön

I skriftliga svar listar förvaltningen de främsta åtgärderna som har genomförts för att minska bygglovskön. Från och med oktober 2021 ändrades arbetssätt för bygglovshandläggning, vilket innebär att nu får alla ärenden en handläggare med en gång. Detta beskrivs ha sparat tid då endast en tjänsteperson behöver vara insatt i ärendet samt kan hjälpa den sökanden genom att snabbt svara på frågor. Vidare framkommer att bygglovsavdelningen har anställt sex nya handläggare under hösten 2021 samt hyrt in extern personal för att minska bygglovskön. Det finns inga bygglovsärenden i kö sedan början av 2022. Vid den fördjupade granskningens genomförande i november 2020 fanns det 166 ärenden i kö.

Bygglövsverksamhetens tillsynsarbete

I samband med denna uppföljande granskning önskade de förtroendevalda revisorerna att få veta mer om vilket tillsynsarbete som genomförs av bygglovsverksamheten.

Förvaltningen uppger att bygglovsavdelningen bedriver tillsyn av olovligt byggande, OVK², hissar, enkelt avhjälpna hinder och ovårdade tomter. Ett projekt har påbörjats för att bli bättre på OVK-tillsyn. År 2017 hade bygglovsavdelningen en tillsynsskuld på 700 tillsynsärenden som nu är nere på 16 ärenden. Bygglövsavdelningen har sedan 2017 arbetat systematiskt med tillsyn, vilket har gjort att de tillsynsärenden som har kommit in efter 2017 hanteras löpande.

3.3. Vår bedömning

Vår bedömning är att Byggnadsnämnden har omhändertagit de rekommendationer som lämnades i 2020 års granskning.

---

² OVK står för obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader.

4. Uppföljning av granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Syftet med granskningen var att bedöma om det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivits ändamålsenligt, det vill säga i enlighet med lagar, föreskrifter samt kommunfullmäktiges mål, riktlinjer och beslut.

Granskningens sammanfattade bedömning var att kommunstyrelsen delvis säkerställt ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete och att granskade nämnder i stort säkerställt detsamma. Granskningen visade på vissa otydligheter kring hur nämnderna arbetar med mål för arbetsmiljön. Vidare visade granskningen på brister gällande chefs signering av arbetsmiljöuppgifter samt gällande strukturen för riskanalysarbetet.

4.1. Rekommendationer och kommunstyrelsen och nämndernas svar på granskningen

Utifrån granskningen lämnades sammanlagt sex rekommendationer till kommunstyrelsen. I tabellen nedan redovisas rekommendationerna tillsammans med de svar som kommunstyrelsen lämnade på revisionsrapporten.

Rekommendationer till Kommunstyrelsen	Svar från kommunstyrelsen (2021-05-25)
<i>Förtydliga hur nämnder förväntas arbeta med målen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.</i>	Kommunstyrelsen planerar att informera nämnderna att ta till sig målen och göra dem till sina egna och eventuellt komplettera med ytterligare mål. Förvaltningarna i sin tur bestämmer vilka aktiviteter/åtgärder som behöver göras för att nå målen.
<i>Förtydliga chefers möjlighet att returnera arbetsmiljöuppgifter i riktlinjen för ansvars- och uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter.</i>	Kommunstyrelsen svarar att i riktlinjen för ansvars- och uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter framgår att "Den som inte kan utföra sina arbetsmiljöuppgifter på ett sätt som säkerställer en god arbetsmiljö, ska returnera uppgiften uppåt i organisationen". Upprepade gånger påtalas det i riktlinjen om möjligheten att returnera sina arbetsmiljöuppgifter. Kommunstyrelsens förvaltning avser att komplettera avsnittet om "Fördelning av arbetsmiljöuppgifter" på kommunens intranät, kallat Insidan, med förtydligande information om möjligheten att returnera arbetsmiljöuppgifter.
<i>Säkerställa en ändamålsenlig struktur i arbetet med att riskbedöma inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet exempelvis genom att:</i>	Kommunstyrelsen uppger att kommunen har två system för arbetsmiljöarbetet; dels <i>Kia</i> där tillbuds- och olycksfallsanmälan görs och varje händelse riskbedöms, dels <i>Stratsys</i> där riskbedömning vid organisationsförändring samt riskbedömning vid skyddsronnd görs. Därtill beskriver kommunstyrelsen att en arbetsgrupp bestående av HR-personer har skapats för att de över arbetet med de båda systemen och säkerställa en ändamålsenlig struktur i arbetet med att riskbedöma inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tillse ett samlat system för hantering av riskbedömningar</i> - <i>Tillse att risker för ohälsa analyseras regelbundet och ur ett helhetsperspektiv, det vill säga inte enbart i samband med förändringar i verksamheten.</i> 	

<p><i>Tillse att uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet förtydligas, genom att inbegripa också hur resultat av uppföljningen ska användas i kommande arbetsmiljöarbete.</i></p>	<p>Kommunstyrelsen uppger att det finns en rutin för arbetet med uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Stratsys. Den rutinen behöver uppmärksammas och lyftas upp på prioriteringslistan.</p> <p>I samband med årsredovisningen görs en summering och redogörelse för helheten av det systematiska arbetsmiljöarbetet för det aktuella året.</p>
<p><i>Utreda möjligheterna till ökad transparens i det systematiska arbetsmiljöarbetet, exempelvis genom att tillse läsbehörighet i systemstöd för fackliga representanter och medarbetare.</i></p>	<p>Kommunstyrelsen beskriver att de har utrett möjligheten att ge skyddsombud och fackliga representanter läsbehörighet i systemstöd. Det är nu beslutat att skyddsombud och de fackliga representanterna ska få läsbehörighet i Stratsys. I Kia är det redan så.</p>
<p><i>Säkerställa att de risker som identifieras i samband med pandemin konsekvent åtföljs av skyndsamma åtgärder.</i></p>	<p>Kommunstyrelsen uppger att undersökningar och riskbedömningar ska göras löpande med regelbundenhet på alla arbetsplatser. Det är en viktig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.</p> <p>Det har tagits fram en kommungemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud där riskbedömning finns med på programmet. En pilot ska genomföras innan sommaren 2021 och utvärderas för att sedan lansera fullt ut efter sommaren 2021.</p>

Utifrån granskningen lämnades även två rekommendationer till nämnderna för Vård & Omsorg och Individ & Familjeomsorg, samt en rekommendation till nämnden för Förskola & Grundskola. I tabellen nedan redovisas rekommendationen samt de svar som nämnderna lämnat på revisionsrapporten.

<p>Rekommendation till nämnden för Vård & Omsorg och nämnden för Individ & Familjeomsorg</p>	<p>Svar från nämnden för Vård & Omsorg (2021-05-19) och nämnden för Individ & Familjeomsorg (2021-05-20)</p>
<p><i>Säkerställa att samtliga chefer inom förvaltningen signerar sitt arbetsmiljöansvar, samt att detta sker i det anvisade systemstödet.</i></p>	<p>De båda nämnderna har lämnat identiska svar. Nämnderna svarar att en årlig genomgång kommer att göras av alla delegeringar av arbetsmiljöuppgifter och kontrolleras gentemot anställda chefer.</p> <p>De båda nämnderna planerar därtill att genomföra två informationsinsatser per år till alla chefer om rutinen för delegering av arbetsmiljöuppgifter. Insatserna kommer genomföras i maj och oktober 2021 och HR-enheten ansvarar för dess genomförande.</p>

<p>Rekommendation till nämnden för Vård & Omsorg, nämnden för Individ & Familjeomsorg och nämnden för Förskola & Grundskola</p>	<p>Svar från nämnden för Vård & Omsorg (21-05-19), nämnden för Individ & Familjeomsorg (21-05-20) och nämnden för Förskola & Grundskola (21-05-19)</p>
<p><i>I handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet tydliggöra vem som ansvarar för åtgärder</i></p>	<p>Nämnden för Vård & Omsorg och nämnden för Individ & Familjeomsorg planerar att genomföra en genomgång av alla risker och åtgärder som finns idag i systemstödet för att säkerställa dess relevans. Därtill planerar nämnden att genomföra en utbildning i systemstödet för alla chefer i förvaltningen.</p> <p>Nämnden för Förskola & Grundskola svarar att de kommer informera samtliga chefsled om vikten av att tydliggöra vem som ansvarar för åtgärder. Därtill kommer HR-funktionen regelbundet att kontrollera att samtliga åtgärder som registreras i Stratsys har en namngiven ansvarig.</p>

4.2. Uppföljning av Kommunstyrelsen och nämndernas vidtagna åtgärder

Arbetsätt med målen för det systematiska arbetsmiljöarbetet

I skriftliga svar uppger kommunstyrelsens förvaltning att en ledningsgrupp för HR-organisationen i Kungsbacka kommun sammanträder en gång i månaden. Denna består av representanter från förvaltningarnas HR-enheter och kallas HR-Ledning. Varannan månad har sammanträdet ett utvalt tema. I mars 2021 var temat "att arbeta med arbetsmiljömål" där det informerades om vikten av att nämnderna tar till sig målen och gör dem till sina egna.

Därtill anger kommunstyrelsens förvaltning i sitt skriftliga svar att vid kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2021-05-04 gjordes en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet där en av punkterna handlade om målarbetet. Kommunstyrelsens arbetsutskott informerades att samtliga nämnder nu har brutit ner de kommunövergripande målen kopplat till det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kommunstyrelsen beskriver att en kontinuerlig dialog med förvaltningarna via HR-Ledning hålls om vikten att den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och dess mål genomförs.

Ändamålsenlig struktur i arbetet med riskbedömningar

I skriftliga svar kommunstyrelsens förvaltning att arbetsgruppen som skapats för att se över arbetet med de båda systemen för riskbedömningar har kommit fram till att alla riskbedömningar ska göras i verksamhetsstödet Kia. I Kia görs det löpande systematiska arbetsmiljöarbetet såsom utredning av tillbud, ohälsa och olyckor. I Kia utreds arbetsförhållandena och risker bedöms, åtgärder dokumenteras samt uppföljning av vidtagna åtgärder. Slutligen uppger kommunstyrelsens förvaltning att riskbedömningar nu görs i samband med tillbudshanteringar, skyddsronder, vid gravida medarbetare, och övriga arbetsmoment där det bedöms som tillämpligt.

Stratsys är systemet som används för strategisk styrning och uppföljning. Där kommer den årliga uppföljningen för det systematiska arbetsmiljöarbetet att finnas kvar.

Tydliggöra uppföljning

I skriftliga svar framkommer att rutinen för arbetet med uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har lyfts och uppmärksammats genom dialog i förvaltningarnas samverkans- och ledningsgrupper. I årsredovisningen redovisas personalnyckeltal och en kort sammanfattning av genomförda samt planerade insatser för nästa år kopplat till arbetsmiljöarbetet. Kommunstyrelsens förvaltning beskriver att uppföljningen av arbetsmiljöarbetet ger en bild av vad som behöver fokuseras på under kommande år.

Ökad transparens

Av skriftliga svar uppger kommunstyrelsens förvaltning att skyddsombud och fackliga representanter har läsbehörighet i både systemstödet Stratsys och Kia.

Skyndsamma åtgärder av identifierade risker

En kommungemensam arbetsmiljöutbildning vilken inkluderar arbetet med risker startade under hösten 2021 enligt förvaltningen. Totalt har tre utbildningstillfällen genomförts fram till juli 2022.

I samtal med förvaltningen framkommer att det i verksamhetsstödet Kia finns en systematik att tilldela identifierade risker en åtgärd. I de fall en risk inte har tilldelats en åtgärd i Kia skickas automatiskt en påminnelse om att göra detta. Därtill ska det vid riskbedömningar göras en handlingsplan vilket också bidrar till skyndsamma åtgärder blir påbörjade.

Signering av arbetsmiljöansvar

Förvaltningen för Vård & Omsorg och förvaltningen för Individ & Familjeomsorg uppger att samtliga chefer har signerat sin delegering av arbetsmiljöansvar i pappersform, i det tidigare ärendehanteringssystemet Lex 2 eller i det nuvarande systemstödet Ciceron. Sedan 2020 görs samtliga delegeringar i systemstödet Ciceron. Nya chefer ska signera sin delegering av arbetsmiljöansvar inom tre veckor från tillträdesdag. Förvaltningen för Individ & Familjeomsorg beskriver att förvaltningen har haft en omfattande personalomsättning bland chefer under våren 2021, vilket i vissa fall medfört att delegation inte gjorts enligt gällande rutins tidsram.

Tydliggöra ansvar för åtgärder

Respektive förvaltning för Vård & Omsorg och Individ & Familjeomsorg uppger att båda förvaltningsledningarna har fått i uppdrag att informera verksamheterna att ansvarig för åtgärder ska skrivas in i systemstödet Stratsys.

Däremot visar uppföljning som gjorts inom respektive förvaltning att det fortfarande saknas en ansvarig för åtgärder på en majoritet av åtgärderna. Tre åtgärder listas för att säkerställa tydlighet i ansvar för åtgärder framgent:

- ▶ Information till förvaltningsledningen under september 2022 tillsammans med stödmaterial för information vidare till enhetscheferna i organisationen.
- ▶ Lägga in en årlig genomgång av information kring arbetssätt i Stratsys i årshjulet för systematisk arbetsmiljöarbete.
- ▶ En genomgång av nuvarande aktiviteter som ligger i Stratsys för att komplettera med ansvarig där det är applicerbart under juni 2022.

Förvaltningen för Förskola & Grundskola uppger att ett antal informationsinsatser har genomförts till berörda chefer för att klargöra vem som ansvarar för åtgärderna. Därtill har mallar för riskbedömning av arbetsmiljö tagits fram med tillhörande handlingsplan där åtgärder samt åtgärdsansvarig listas redan förifyllt i mallen.

4.3. Vår bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och nämnden för Förskola & Grundskola har omhändertagit de rekommendationer som lämnades i 2020 års granskning.

Vidare är vår bedömning att nämnden för Vård & Omsorg och nämnden för Individ & Familjeomsorg har omhändertagit en av två rekommendationer som lämnades i 2020 års granskning. Rekommendationen om att i handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet tydliggöra vem som ansvarar för åtgärder bedöms inte vara åtgärdad för de båda nämnderna. Den uppföljande granskningen visar att det saknas en ansvarig för åtgärder på en majoritet av åtgärderna.

5. Uppföljning av granskning av ekonomistyrning

Syftet med granskningen var att bedöma om nämnden för Vård & Omsorg säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning.

Granskningens sammanfattade bedömning var att nämnden för Vård & Omsorg i huvudsak hade säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning. Det fanns vissa utvecklingsområden avseende nämndens långsiktiga ekonomistyrning och tydliggörande av nämndens uppföljning av åtgärder för budget i balans.

5.1. Rekommendationer och nämndens svar på granskningen

Utifrån granskningen lämnades två rekommendationer till nämnden för Vård & Omsorg, vilka tillsammans med nämndens svar framgår av nedan tabell.

Rekommendation till nämnden för Vård & Omsorg	Svar från nämnden för Vård & Omsorg (2021-02-17)
<p><i>Ytterligare förtydliga styrningen mot långsiktig budget i balans i relation till nämndens behovsanalys och uppdrag, exempelvis genom att besluta om ytterligare åtgärder.</i></p>	<p>Nämnden uppger att arbetet med en budget i balans följer kommunens budgetprocess. Nämnden avser omhänderta rekommendationen genom fortsatt omvärldsbevakning och leverans av underlag till framtida kommunbudget. Förvaltningen arbetar ständigt med omvärldsbevakning för att se över möjliga effektivitetsåtgärder. Nämnden förtydligar sedan till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om vilka omvärldsfaktorer som kommer att påverka budget inom en femårsperiod.</p> <p>Därtill beskriver nämnden att de avser ha ett fortsatt arbete med externa konsulter för att kunna ha en långsiktig ekonomisk prognos samt att nämndens ledamöter driver de frågor som är viktiga för Vård & Omsorg i ett längre perspektiv.</p>
<p><i>Tillse en tydligare uppföljning kring åtgärder för budget i balans så att det framgår hur en åtgärd beslutats och hur dess effekter ska följas upp.</i></p>	<p>Nämnden följer upp ekonomin i enlighet med kommunens styrprinciper.</p> <p>När effektiviseringsförslag tas fram för att nå en budget i balans visas dessa förslag med förväntad ekonomisk effekt för nämnden. När nämnden sedan fattar beslut om nämndbudget så kan det innefatta ett antal effektiviseringar för att nå en budget i balans. Vissa av dessa effektiviseringar har politisk påverkan och beslutas av nämnden, medan vissa har en organisatorisk påverkan och beslutas av förvaltningschef. Nämnden informeras löpande under året hur arbetet med effektiviseringarna fortskrider.</p> <p>Nämnden avser förtydliga effektiviseringsarbetet i nämndens protokoll. För att invånarna ska kunna följa vilka åtgärder som planeras och genomförs kommer information från förvaltningen om åtgärder som genomförs eller politiska beslut om tas kring åtgärder att redovisas med exempelvis listor eller andra visuella verktyg i protokollen.</p>

5.2. Uppföljning av nämnden för Vård & Omsorg vidtagna åtgärder

Förtydliga styrning mot långsiktig budget i balans

I skriftliga svar beskriver förvaltningen sin omvärldsbevakning som används som ett viktigt verktyg för att förstå nuläget och bedöma förändringar i framtiden.

Exempelvis prognosticeras andelen över 80 år att öka med cirka 70 procent i Kungsbacka fram till år 2035, vilket innebär stora utmaningar för vård- och omsorgssektorn.

Utöver den egna omvärldsbevakningen fortsätter förvaltningen att arbeta tillsammans med konsultföretaget Ensolution. Ensolution utarbetar långsiktiga prognoser kopplat till exempelvis demografi och ekonomi som utgör underlag för förvaltningens budgetprocess. Underlaget beskrivs som flerårigt jämfört med kommunens egna mer kortsiktiga budgetprocess.

Sedan granskningens genomförande 2020 har nämnden för Vård & Omsorg varken prognosticerat eller redovisat ett negativt ekonomiskt resultat för förvaltningen i sin helhet. Mot bakgrund av detta har inte de ekonomiska styrprinciper som ska träda i kraft vid prognosticerat underskott behövt aktualiseras.

Tydligare uppföljning kring åtgärder för budget i balans

I skriftligt svar per augusti 2022 svarar förvaltningen att sedan granskningens genomförande har nämnden för Vård & Omsorg varken prognosticerat eller redovisat ett negativt ekonomiskt resultat för förvaltningen i sin helhet.

Om åtgärder för budget i balans behöver beslutas i enlighet med de ekonomiska styrprinciperna kommer åtgärderna med beräknad effekt att redovisas i protokoll.

5.3. Vår bedömning

Vår bedömning är att nämnden för Vård & Omsorg har omhändertagit de rekommendationer som lämnades i 2020 års granskning. Det bör i sammanhanget noteras att det ekonomiska läget för nämnden inte har varit så ansträngt att rekommendationen till åtgärd har behövt verkställas.

6. Uppföljning av granskning av delegation samt uppföljning och kontroll av föreningsbidrag

Syftet med granskningen var att bedöma om nämnden för Kultur & Fritid fastställt en ändamålsenlig delegeringsförteckning samt om beslut fattade på delegation hanterades på ett ändamålsenligt sätt. Därtill syftade granskningen till att bedöma om nämnden säkerställt en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av utbetalda föreningsbidrag.

Granskningens sammanfattade bedömning var att nämnden för Kultur & Fritid fastställt en ändamålsenlig delegationsförteckning. Vidare bedömdes nämnden delvis säkerställt att beslut fattade på delegation hanterades på ett ändamålsenligt sätt och delvis säkerställt en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av utbetalda föreningsbidrag.

6.1. Rekommendationer och nämndens svar på granskningen

Utifrån granskningen lämnades sju rekommendationer vilka tillsammans med nämndens svar framgår av nedan tabell.

Rekommendation till nämnden för Kultur & Fritid	Svar från nämnden för Kultur & Fritid (2021-03-09)
<i>Säkerställa att det går att identifiera delegeringsbeslut i nämndens protokoll.</i>	Nämnden uppger i svar på granskningen att nämndsekreterare har säkerställt att det går att identifiera delegeringsbeslut i nämndens protokoll.
<i>Säkerställa att det upprättas en dokumenterad rutin för hur anmälan och redovisning av delegeringsbeslut ska ske.</i>	Nämnden uppger att nämndsekreterare har upprättat en dokumenterad rutin för hur anmälan och redovisning av delegeringsbeslut ska ske.
<i>Tydliggöra i delegeringsbesluten att beslutet är fattat på delegation.</i>	Nämnden svarar att handläggare har tydliggjort i delegeringsbesluten att beslutet är fattat på delegation och angett aktuell grund för delegationsbeslut inom delegationsordningen.
<i>Säkerställa att delegeringsbeslut som avser personalärenden anmäls till nämnden.</i>	Varje chef frågas inför nämndsammanträde om något delegeringsbeslut som avser personalärenden, enligt lista i rutin för delegeringsbeslut, har tagits senaste perioden. Nämndsekreterare anmäler personalärenden till nämnden under sammanträdespunkten anmälan av delegationsbeslut.
<i>Säkerställa att avslagsbeslut avseende föreningsbidrag anmäls till nämnden.</i>	Nämnden uppger att nämndsekreterare ansvarar för att anmäla även avslagsbeslut avseende föreningsbidrag till nämnden.
<i>Följa upp att föreningsbidrag används i enlighet med nämndens idrottspolitiska program men även beakta barnkonventionen i uppföljningen.</i>	Nämnden uppger att enhetschef för Förenings- och förvaltningsstöd kommer, efter att nya regler för bidrags- och taxesystemet har beslutats, att följa upp att föreningsbidrag återredovisas på nytt sätt och används i enlighet med nämndens idrottspolitiska program. Även barnkonventionen kommer beaktas i uppföljningen.

<p><i>Tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen lämnar in till förvaltningen</i></p>	<p>Nämnden beskriver att det nya bidrags- och taxesystemet kommer tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen ombeds lämna in till förvaltningen.</p>
--	---

6.2. Uppföljning av nämnden för Kultur & Fritids vidtagna åtgärder

Delegeringsbeslut

I skriftliga svar per juli 2022 uppger förvaltningen att den framtagna rutinen för hur anmälan och redovisning ska ske fungerar väl. Följande åtgärder har vidtagits för att omhänderta rekommendationerna kopplat till delegeringsbeslut:

- ▶ Nämndsekreteraren har säkerställt att det går att identifiera delegeringsbeslut i nämndens protokoll genom anmälan av delegationsbeslut samt i delegationslistan.
- ▶ Nämndsekreterare har upprättat dokumenterade rutiner för hur anmälan och redovisning av delegeringsbeslut ska ske.
- ▶ Handläggare har tydliggjort om delegeringsbeslut är fattat på delegation och anger aktuell delegeringspunkt.
- ▶ Nämndsekreterare anmäler avslagsbeslut avseende föreningsbidrag till nämnden i enlighet med rutiner för anmälan och redovisning av delegeringsbeslut.
- ▶ Delegeringsförteckningen har förtydligats så att det nu framgår till vilken roll/funktion delegaten kan vidaredelegera till.

Nämndens idrottspolitiska program och barnkonventionen

Förvaltningen uppger att kommunens idrottspolitiska program är på en väldigt övergripande nivå. Programmet slår fast att kommunen ska stödja breddidrottande inom föreningslivet, fokusera på unga mellan 7-18 år samt underlätta för spetsatningar som föreningar själva finansierar. Därtill anges i det idrottspolitiska programmet att kommunen ska hålla nere taxor, utforma föreningsbidrag som stödjer den grundläggande inriktningen om "Aktiv hela livet" och "Hållbarhet" och stödja föreningar som erbjuder spontant idrottande.

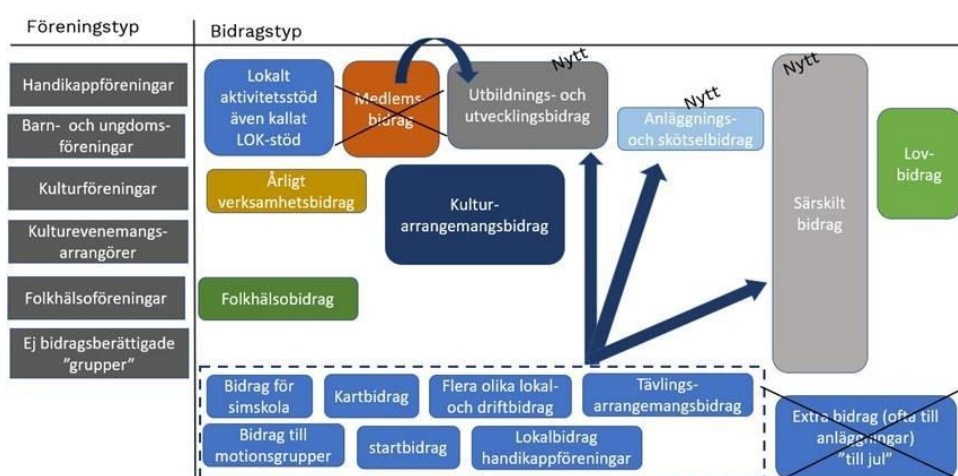
Förvaltningen uppger att de bedömer att det nya bidrags- och taxesystemet uppfyller dessa skrivningar i det idrottspolitiska programmet. Exempelvis finns det föreningsstöd till barn- och ungdomsföreningar vilket kopplas till att kommunen ska stödja föreningslivet som fokuserar på unga mellan 7-18 år. Vidare finns det ett bidrag kallat *särskilt bidrag* som utbetalas till föreningar som särskilt arbetar med att attrahera äldre ungdomar, vilket kopplas till den grundläggande inriktningen i idrottspolitiska programmet om "Aktiv hela livet".

Granskningen visar att det inte finns någon systematik som särskilt syftar till att följa upp att föreningsbidrag används i enlighet med nämndens idrottspolitiska program och barnkonventionen.

Av intervjuer framkommer att förvaltningen årligen läser årsredovingarna från de föreningar som erhåller bidrag för att skapa sig en bild av vad bidraget används till, men att det inte sker en tydlig uppföljning av föreningsbidragen kopplat till barnkonventionen. Förvaltningen beskriver att kommunens roll är att tillse att alla barn har möjligheter till idrottande, vilket förvaltningen anser att de gör.

Nytt bidrags- och taxesystem

Det nya bidrags- och taxesystemet gäller från 2022 och är beslutat av nämnden. Nedan figur illustrerar de olika bidrag som föreningar kan erhålla.

Figur. 1. Översikt av Kungälv kommunens nya bidrags- och taxesystem. Källa: Kungälv kommun, Nytt bidrags- och taxesystem till föreningar.

I kommunens nya bidrags- och taxesystemet anges kriterier som föreningarna ska uppfylla för att få bidrag samt vilket bidragsbelopp föreningar kan få. Bidragsbelopp baseras på antalet aktiva medlemmar. Följande grundvillkor ska vara uppfyllda för att en förening ska kunna få föreningsstöd:

- ▶ Föreningen ska godkännas av nämnden för Kultur & Fritid som bidragsberättigad förening, vilket innebär att föreningen måste ha ett namn, stadgar, styrelse och ett bank/plusgiro.
- ▶ Föreningen får inte bedriva en verksamhet som kan skapa positiva attityder till våld, rasism eller missbruk av alkohol eller droger.

Följande specifika villkor ska vara uppfyllda för att föreningar ska kunna få särskilt föreningsstöd:

- ▶ En barn- och ungdomsförening ska ha minst 10 aktiva medlemmar i åldern 7-20 år som ska delta i minst 10 sammankomster per år. Föreningens aktiva medlemmar ska ha betalat en medlemsavgift på minst 30 kr för medlem under 15 år och minst 50 kr för medlem över 15 år.
- ▶ En handikappförening ska ha minst 10 medlemmar.

- ▶ En folkhälsoförening ska ha minst 10 medlemmar. Föreningen får inte bedriva verksamhet för åldrarna 7-20 år eftersom den då klassas som en barn- och ungdomsförening. Minst 75 procent av föreningens medlemmar ska vara bosatta i kommunen.
- ▶ En motionsgrupp kan bestå av deltagare från det år de fyller 21 år och som bedriver verksamhet i minst 6 månader.

Kontroll av föreningars dokumentation

I skriftliga svar per juli 2022 uppger förvaltningen att följande dokument årligen efterfrågas för att kontrollera om en förening är bidragsberättigad:

- ▶ Verksamhetsberättelse
- ▶ Ekonomisk redovisning
- ▶ Revisionsberättelse
- ▶ Uppgifter till föreningsregister
- ▶ Protokoll från senaste årsmöte
- ▶ Protokoll med beslut om vem som är firmatecknare
- ▶ Hälsocertifiering eller handlingsprogram mot droger i de fall föreningen har ett sådant

Av det nya taxe- och bidragssystemet framgår inte vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen ombeds lämna in till förvaltningen.

I intervju framkommer det att det inte finns någon dokumenterad rutin över *vad* som ska kontrolleras i de ovan beskrivna dokument som föreningarna översänder till förvaltningen. Förvaltningen kontrollerar endast om de efterfrågade dokumenten har skickats in av den bidragssökande föreningen. Däremot beskrivs i intervju att förvaltningen läser igenom föreningars årsredovisning för att få en generell bild av föreningen och dess ekonomi. Förekomsten av ovan listade dokument såsom årsmötesprotokoll och verksamhetsberättelse från föreningar beskrivs i intervju vara en indikator på att det är en väl fungerande förening. Förvaltningen betonar att det nya systemet tillämpas genom ett tillitsbaserats arbetssätt som innebär att förvaltningen har en tilltro till föreningarna att bidrag används på rätt sätt. Kontrollen av föreningar och dess verksamhet beskrivs bestå av en nära kontinuerlig dialog, träffar med föreningar, deltagande på föreningars evenemang och utvärderings- och uppföljningsmöten i enskilda frågor.

Bedömningen och kontrollen av inkomna dokument från föreningarna dokumenteras inte. Däremot uppges eventuella avvikelser som påträffas dokumenteras och återrapporteras till nämnden. Exempelvis har nämnden fått information om ett ärende där en förening haft svårt att betala hyran till Kultur & Fritid på grund av uteblivna intäkter under pandemin. En överenskommelse om att ge uppskov på hyran beslutades av nämnden.

6.3. Vår bedömning

Vår bedömning är att nämnden för Kultur & Fritid har omhändertagit de fem rekommendationerna kopplade till delegation. Däremot bedöms rekommendationerna kopplade till uppföljning och kontroll av föreningsbidrag delvis kvarstå.

Granskningen visar att det inte finns någon systematik som syftar till att följa upp att föreningars verksamhet följer intentionerna i barnkonventionen.

Vidare visar granskningen visar att förvaltningen årligen efterfrågar ett antal dokument från föreningar som är bidragsberättigade. Däremot saknas en tydlig dokumenterad rutin över vilka kontroller som ska genomföras av den dokumentation som bidragsberättigade föreningar årligen lämnar in till förvaltningen. Det saknas dokumentation över resultatet av genomförda kontroller, men i ett enstaka fall har avvikelser dokumenterats.

7. Utökad granskning avseende nämnden för Kultur och Fritids hantering av hyresavtal

Revisionen genomförde 2021 en granskning av nämnden för Services arbete med lokal-försörjning. Granskningen visade på oklarheter kring nämnden för Kultur & Fritids hantering och systematik kring hantering av de hyresavtal som Kultur & Fritid ansvarar för gentemot föreningar.

De revisionsfrågor som varit utgångspunkt för den utökade uppföljande granskningen är:

- ▶ Hur ser antalet och omfattningen för mottagare av föreningsbidrag respektive hyres-subventioner ut?
- ▶ Finns det en dokumenterad rutin över hur Kultur & Fritids hantering av hyresavtal som Kultur & Fritid ansvarar för gentemot föreningar ska se ut?
- ▶ Finns det rutiner/beslut över Kultur & Fritids subventionerings av viss hyra till föreningarna?
- ▶ Har Kultur & Fritid aktuella dokumenterade avtal med samtliga föreningar som hyr idrottsklubbhus av Kultur & Fritid?
- ▶ Har Kultur & Fritid säkerställt en följsamhet för hyresavtal i enlighet med beslutade rutiner?

7.1. Antal och omfattning för mottagare av föreningsbidrag samt hyressubventioner

Av dokumentstudier framkommer att sammanlagt 158 föreningar erhöll föreningsbidrag från nämnden för Kultur & Fritid under 2021. Omfattningen är olika stor beroende på bidragstyp. Nedan tabell visar antalet föreningar som tar emot föreningsbidrag samt omfattning per bidragstyp.

Bidragstyp	Antal föreningar 2021	Totalt utbetalt belopp 2021
Lokalt aktivitetsstöd barn- och ungdomsföreningar	81	8 784 119
Kultur-arrangemangsbidrag	33	1 862 097
Folkhälsobidrag	24	405 486
Lokalt aktivitetsstöd handikappföreningar	14	60 844
Utvecklings- och utbildningsbidrag handikappföreningar	6	24 000
Totalt:	158	11 136 546

Antalet föreningar som erhåller hyressubvention är i skrivande stund 15. Hyres-subventioneringsgraden varierar från det lägsta på 32 procent till det högsta på 90 procent.

I tabellen nedan redovisas vilka föreningar som erhåller hyressubventionering. Förvaltningens arbetssätt med att fastställa subventioneringsgrad beskrivs närmare i avsnitt 7.2.

Förening	Hyres- subvention	Föreningens hyra till Kultur & Fritid
Kungsbacka ridklubb	90%	400 680 kr
Onsala BK	87%	194 000 kr
Lerkil IF Ängåsvallen	87%	175 000 kr
Tölö IF	86%	16 184 kr
Nordhallands ridklubb	85%	368 532 kr
Kungsbacka fäktklubb	82%	48 600 kr
Särö IK	77%	27 216 kr
Åsa scoutkår	73%	9 996 kr
Kungsbacka sportfiskeklubb	71%	15 093 kr
Tölö GF	70%	286 500 kr
Hembygdsmuseet	69%	90 000 kr
Lerkil IF Ledets IP	66%	70 413 kr
Frillesås Rid- och körklubb	64%	203 000 kr
Alliansen Magasinet	37%	14 064 kr
Kungsbacka bouleklubb	32%	135 980 kr

7.2. Det saknas dokumenterad rutin över hantering av hyresavtal och för bestämmande av subventionsgrad

Av dokumentstudier och skriftliga svar framkommer att det saknas en dokumenterad rutin över Kultur & Fritids hantering av hyresavtal. Däremot uppges det i intervju att det finns ett etablerat arbetssätt i förvaltningen för detta. Arbetssättet utgörs av fem steg enligt nedan:

1. Matcha lokalbehov med tillgänglig lokal

Förvaltningen gör en egen behovsbedömning utifrån den behovsbild som inkommer från föreningar i behov av lokal. Lokalbehoven för föreningslokaler utgör en delmängd av verksamhetens samlade lokalbehov som beslutas av nämnden och ingår i kommunens ordinarie lokalförsörjningsprocess.

2. Hyra in tillgänglig lokal från Service

Förvaltningen för Service prioriterar nämndernas lokalbehov till en lokalförsörjningsplan och en lokalplan enligt kommunens lokalförsörjningsprocess. Därefter beslutar kommunfullmäktige om lokalplanen som en del av kommunbudgeten. När lokalplanen beslutats blir Kultur & Fritid hyresgäst gentemot Service för de lokaler som berör Kultur & Fritid i lokalplanen. Uthyrningen sker enligt kommunens internhyresvillkor som också utgör avtal gentemot Service. Här skiljer inte sig processen för Kultur & Fritid som hyresgäst för föreningslokaler sig ifrån processen för inhyrning av sina egna verksamheter.

3. Bedöma subventionsgrad som föreningen ska erhålla

Förvaltningen för Kultur & Fritid beslutar därefter om grad för subventionering av föreningarnas hyreskostnader. Det finns inga av nämnden eller förvaltningen beslutade rutiner för principer för subventionering av hyra till föreningar.

I skriftliga svar per juli 2022 beskriver förvaltningen att eftersom föreningars förutsättningar skiljer sig kraftigt åt är det svårt att besluta om en fast hyressubvention som gäller för samtliga föreningar. Det beskrivs därför viktigt att ha en "fingertoppskänsla" för hur bärkraftig ekonomi en förening har. I intervju beskriver förvaltningschef att nämnden har beslutat att inte politiskt styra i frågan om hyressubvention eftersom en bedömning av förvaltningen bör göras från fall till fall.

Enligt förvaltningschef hade det varit bra att ha principer för subventionerna för att skapa större förutsägbarhet och minska friktion i frågan. Samtidigt lyfts att förvaltningen är i en utvecklingsprocess och har under pågående mandatperiod främst arbetat med att ta fram det nya bidrags- och taxesystemet.

4. Teckna hyresavtal med föreningen

Av intervju framkommer att det finns en mall som används vid upprättande av hyresavtal. Resultatet av stickprovet av hyresavtal visar att det finns två typer av avtal vilka beskrivs mer i nedan avsnitt 7.3.

5. Följa upp hyresavtal kontinuerligt

Det inte finns någon dokumenterad rutin för förvaltningens uppföljning av hyresavtal. Ekonomi-enheten uppges följa upp och bevaka uppsägningstider av gällande avtal.

7.3. Stickprovet visar att hyresavtalen är olika gällande utformning och innehåll

Enligt intervjuade finns det aktuella dokumenterade avtal med samtliga föreningar som hyr idrottsklubbhus av Kultur & Fritid. Det framkommer också att vissa avtal är gamla och tecknades med utgångspunkt i en annan mall än den som används idag.

Vi har efterfrågat sju hyresavtal för stickprovskontroll. Urvalet är strategiskt med hänsyn taget till datum för avtalstecknande och storlek på hyra. Ett efterfrågat avtal har inte kunnat hittas av förvaltningen, vilket innebär att stickprovet utförts på sex hyresavtal.

I nedan tabell presenteras resultatet av genomfört stickprov:

Kontrollpunkter	Nord-hallands ridklubb	Tölö IF	Tölö Gymnastik-förening	Onsala BK	Kungsbacka ridklubb	Nord-hallands Hembygds-förening
Avtalstyp	Hyses-kontrakt	Överens-kommelse	Överens-kommelse	Överens-kommelse	Hyses-kontrakt	Hyses-kontrakt
Avtalet tecknades år	2004	2011	2017	2018	2021	2022
Finns utanför avtalet dokumentation kring bestämmande av subventionsgrad?						
Anges hyresperiod?						
Anges uppsägningstid?						
Anges underhållsansvar?						
Anges ansvar för fastighetsskötsel?		3	3	3		
Anges ansvar för teknisk tillsyn?		3	3	3		
Anges ansvar för driftskostnader?		3	3	3		
Anges ansvar för VA, avfall?		3	3	3		
Anges ansvar vid skadegörelse/försäkringsskador?						
Anges när hyran ska betalas?						
Anges indexuppräknning av hyra?		4	4	4		
Finns brandskydd reglerat?						

	Finns i avtalet
	Finns delvis i avtalet
	Finns inte i avtalet

Stickprovet visar att Kultur & Fritid har olika benämningar av hyresavtal med föreningar. Vissa avtal benämns som "Hyseskontrakt" och andra som "Överenskommelse". De olika avtalen skiljer sig åt gällande detaljnivå av innehåll. Exempelvis anges inte när hyran ska betalas för de avtal som benämns som överenskommelse. Av intervju framkommer att för föreningar som ska hyra en enkel lokal, exempelvis endast ett rum i en byggnad så används en mall som benämns "Överenskommelse" tillsammans med bifogade allmänna bestämmelser. I övriga fall används en annan mall "Hyseskontrakt".

³ Avtal som benämns som överenskommelse används vid uthyrning av enklare lokal varav detta inte bedöms av förvaltningen som nödvändigt innehåll i avtalet

⁴ I överenskommelsen står det att kommunen förbehåller sig rätten att justera taxan årligen utifrån nämnden för fritid fastställda taxor och avgifter

7.4. Vår bedömning

Den utökade granskningsinsatsen visar att Kultur & Fritid betalade ut drygt 11 mnkr i föreningsbidrag fördelat på 158 föreningar under 2021. Det finns ingen dokumenterad rutin över hur hantering av hyresavtal gentemot föreningar ska ske. Det uppges däremot finnas ett etablerat arbetssätt inom förvaltningen som upplevs fungera väl. Vår bedömning är att en dokumenterad rutin för hantering av hyreskontrakten skulle minska risken för personberoende och därigenom ytterligare stärka förvaltningens styrning och uppföljning på detta område.

Därtill visar granskningen att förvaltningen beslutar om subventioneringsgrad av föreningarnas hyreskostnader utifrån en icke dokumenterad bedömning av föreningarnas ekonomiska förutsättningar. Det finns inga av nämnden eller förvaltningen beslutade rutiner för principer för subventionering av hyra till föreningar. Avsaknad av tydliga principer för subventioneringsgrad innebär enligt vår mening en stor risk för en icke transparent hantering och oförutsägbarhet. Vår bedömning är att beslutade och dokumenterade principer för subventioneringsgrad och tillhörande beslut skulle stärka ett förutsägbart och tydligt beslutfattande av subventionering gentemot föreningar.

Granskningen visar det finns huvudsakligen två avtalstyper för lokalhyra. Vissa avtal som används vid uthyrning av enklare lokaler innehåller exempelvis inte ansvar för fastighetskötsel eller ansvar för teknisk tillsyn. De två avtalstyperna benämns även olika där en avtalstyp benämns som hyreskontrakt och avtalstypen för enklare lokaler benämns som överenskommelse. Vi ställer oss frågande till att ha två olika benämningar på hyresavtalen. Att benämna hyresavtalen likvärdigt skulle enligt vår mening öka tydligheten kring förvaltningens hantering av hyresavtal gentemot föreningar.

Slutligen visar stickprovet att det i nästan alla fall finns tillgängliga dokumenterade hyresavtal med föreningar. Ett i stickprovet begärt avtal kunde inte lokaliseras av förvaltningen. Att avtal inte finns tillgängliga ser vi som en risk som kan leda till dels att skiljaktigheter mellan förvaltningen och föreningar uppstår, dels att uppföljningen av hyresavtalen kan brista.

Mot bakgrund av ovan rekommenderar vi nämnden för Kultur & Fritid att:

- ▶ Dokumentera arbetssättet för uthyrningsprocessen gentemot föreningar i en rutin
- ▶ Tillse att samtliga avtal finns samlade och enkelt tillgängliga i systemstöd eller likande
- ▶ Dokumentera motivering till beslut av subventionsgrad av lokalhyra gentemot föreningar
- ▶ Överväga att ta fram principer för beslut av subventionsgrad av lokalhyra gentemot föreningar

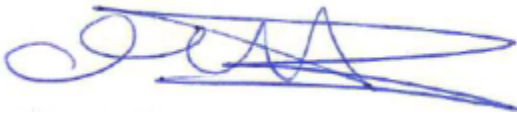
Göteborg den 21 november 2022

Andreas Haugen
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Karin Knutsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1 – Källförteckning

Bygglövsprocessen

- ▶ Svar från Byggnadsnämnden, inkomna 2021-04-15
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från byggnadsförvaltningen, inkomna 2022-06-22

Systematiska arbetsmiljöarbetet

- ▶ Svar från kommunstyrelsen, inkomna 2021-05-25
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från kommunstyrelsens förvaltning, inkomna 2022-08-11
- ▶ Svar från nämnden för Individ & Familjeomsorg, inkomna 2021-05-20
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Individ & Familjeomsorg, inkomna 2022-08-11
- ▶ Svar från nämnden för Vård & Omsorg, inkomna 2021-05-19
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Vård & Omsorg, inkomna 2022-08-11
- ▶ Svar från nämnden för Förskola & Grundskola, inkomna 2021-05-19
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Förskola & Grundskola, inkomna 2022-08-11

Ekonomistyrning

- ▶ Svar från nämnden för Vård & Omsorg, inkomna 2021-02-17
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Vård & Omsorg, inkomna 2022-08-11

Delegation och föreningsbidrag

- ▶ Skriftliga svar från nämnden för Kultur & Fritid, inkomna 2021-03-09
- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Kultur & Fritid, inkomna 2022-07-21
- ▶ Utdelade föreningsbidrag 2021
- ▶ Hyresavtalsmall
- ▶ Rutinbeskrivningar delegeringsbeslut, 2022-08-09
- ▶ Bidrags- och taxesystem Kungsbacka kommun 2021-09-20

Utökad granskningsinsats för föreningsbidrag och hyreskontrakt

- ▶ Uppföljande skriftliga svar från förvaltningen för Kultur & Fritid, inkomna 2022-07-21
- ▶ Intervju med förvaltningschef, 2022-08-23 samt 2022-09-12

Stickprov

- ▶ Avtal - Nordhallands ridklubb, 2004-01-01
- ▶ Avtal - Tölö IF, 2001-02-14
- ▶ Avtal - Tölö Gymnastikförening, 2017-12-22
- ▶ Avtal - Onsala BK, 2018-02-23
- ▶ Avtal - Kungsbacka ridklubb, 2021-01-01
- ▶ Avtal - Nordhallands hembygdsförening, 2022-06-01